

עבודת סיכום - קורס "ילדים ונוער במשפט"

חלק א' - זכויות הילד במערכת המשפט.

על פי עובדות המקרה, גילה ומשה ביקשו לאחר 10 שנות נישואין לפרק את התא המשפחתי, בהתאם לחוק להסדרת סכסוכים בין בני משפחה.¹ החוק קובע כי בני זוג אשר נתגלע ביניהם סכסוך בנושאים המפורטים בו, חייבים להגיש בקשה לשוב סכסוך ליחידת הסיוע של ביהמ"ש, טרם הגשת תביעה בבית המשפט לענייני משפחה, או בבית הדין הרבני. הליך ישוב סכסוך נועד במטרה לסייע לבני הזוג ליישב ביניהם את הסכסוך המשפחתי בהסכמה הדדית ובדרכי שלום, בניסיון לצמצם את הצורך בקיום התדיינות משפטית, מתוך התחשבות במכלול הנתונים הרלוונטיים הנוגעים לסכסוך, תוך ראיית טובתם של ילדים קטינים משותפים. במידה ולאחר קיום הפגישות ביחידת הסיוע לא הגיעו בני הזוג להסכמה ו/או הם אינם מעוניינים להמשיך בהליך חלופי לפתרון המחלוקות, אז הצד אשר הגיש את הבקשה לשוב הסכסוך רשאי לבחור, לפי שיקול דעתו, האם הנושא יתברר בבית המשפט לענייני משפחה, או בבית הדין הרבני.

מן הכלל אל הפרט: גילה ומשה שיתפו פעולה עם התהליך וניסו להגיע לפתרון אלטרנטיבי מחוץ לכותלי בית המשפט, אך בני הזוג לא צלחו את הליך הגישור. בקצרה לגבי עניין הגירושין; ענייני נישואין וגירושין של יהודים בישראל אזרחי המדינה או תושביה יהיו בשיפוטם הייחודי של בתי הדין הרבניים.² אין אזכור בעובדות המקרה אם אחד מבני הזוג הגיש בקשה לבית הדין הרבני בדבר גירושים, אולם כל אחד מהצדדים הגיש תביעה לבית המשפט לענייני משפחה. גילה הגישה תביעה בגין הסדרי ראייה ובמקביל הגיש משה תביעה בגין משמורת משותפת.

א. קטינים מהווים את הצלע המרכזית והרגישה ביותר בכל הליך של פירוק התא המשפחתי. אין הליך גירושין מבלי שתיתן בו הכרעה שיפוטית או שתהיה הסכמה בין ההורים בעניין משמורת הקטינים והסדרי ראייה לגביהם.

לגבי תביעתה של גילה תביעה בגין **הסדרי ראייה** אפרט להלן: הסדרי ראייה, נועדו להעניק להורה אשר אינו ההורה המשמורן, אפשרות לגיטימית לשמור על קשר רציף חם ואוהב עם הקטינים. מידת הקשר והאינטנסיביות של הסדרי ראייה משתנים בהתאם לגיל של הקטינים, בכל אופן כל מקרה נבחן לגופו ע"י ביהמ"ש הדין בתביעה. הצדדים יחדיו, כהורים של הקטינים, ומבלי קשר למי מהם נתונה המשמורת הינם אפטרופסיים הטבעיים של הילדים.³ תפקידם של ההורים כאפטרופוסים, כוללים את "החובה לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודו, הכשרתו לעבודה ולמשלח יד ועבודתו וכן שמירת נכסיו, ניהולם ופיתוחם, וצמודה לו הרשות להחזיק בקטין, לקבוע את מקום מגוריו והסמכות לייצגו".⁴ הרשות להחזיק בקטינים, לקבוע את מקום מגוריהם ומקום חינוכם, הם חלק מתפקידי ההורים כאפטרופוסים של הקטינים. על ההורים לנסות ולהגיע להסכמות בעניין זה, במידה ולא הצליחו כמו במקרה של גילה ומשה, יוכרע העניין ע"י בית המשפט, שישקול את טובת הקטינים.⁵ יתרה מכך, הסדרי ראייה אשר אינם מקוימים בצורה רצופה ומסודרת, עלולים ליצור קשיים רבים אצל הקטינים, ולגרום לקטינים למצב של

¹ חוק להסדרת התדיינות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), התשע"ה- 2014, סעי' 3

² חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953

³ חוק הכשרות המשפטית והאפטרופסות תשכ"ב- 1962 (להלן: **חוק הכשרות**), סעי' 14

⁴ ה"ש 3 שלעיל, חוק הכשרות סעי' 15

⁵ ה"ש שלעיל, חוק הכשרות סעי' 15, 25

